

Glavna razprava se je pa vršila o načinu, kako se izvršuje nova postava zastran osebnega dohodninskega davka. O tej zadevi je obširno govoril baron Dipauli, ki se je bridko pritoževal, da vlada postopa zdaj čisto drugače, kakor je bila obljubila takrat, ko se je ta postava izdelovala. Baron Dipauli je izjavil, da se kesa, da je vladi veroval in glasoval za novo dohodninsko postavo.

Tudi drugi govorniki so se pritoževali radi izpeljave te postave. Tako na pr. gosp. Pfeifer, ki je pripovedoval, da se na Kranjskem ne smejo med gospodarske stroške uštevati stroški za obnovljenje po trtni uši uničenih vinogradov. Mi Štajarci se ne moremo do zdaj radi tega pritoževati, ker je c. kr. namestništvo v Gradcu razsodilo, da se imenovani stroški smejo odračunati od dohodkov gospodarstva.

Izvolil se je nato poseben odsek, ki ima zbrati vse raznovrstne pritožbe ter povzročiti vladni ukaz, da se povsodi, po vseh deželah postopa tako, kakor je vlada obljubila ob svojem času in kakor zahteva postava. Brez dvoma bodo vsi klubi desnice podpirali postopanje agrarne zveze na korist kmečega stanu.

Nemci med seboj.

Dne 30. marcija se je vršil razgovor o nekaterih nujnih predlogih, katere so vložili posamezni poslanci, ki zahtevajo podpore za ljudstvo, ki lakoto trpi vsled lanskih vremenskih uim. Pri tej priliki se je pa govorilo o marsičem, kar ni v nikakoršni zvezi s potrebnostmi, katere trpi ljudstvo. Grozno so se lasali Schönererjanci z raznimi nemškimi strankami. Wolf se je pri tej priliki spodtikal nad dr. Luegerjem, češ, da od tistih mal, kar se mu je kot dunajskemu županu obesila okrog vratu zlata verižica, je celó mehke postal. Dr. Lueger mu je odgovoril, da je najbrž Wolf želel sam imeti to zlato verižico; pa bi dobro bilo, ko bi Wolfa privezali na neko drugo verigo. Silen krohot po vsej zbornici vsled teh besed.

Nadalje je dr. Lueger rekel, da se je danes sramoval, kako grdo se obnaša v zbornici Schönerer. To ni obnašanje nemškega moža; če je Schönerer pijan, naj doma leži in spi, da ga mine pijanost. Wolf se je nekoč grozil, da hoče Luegerja izkaditi z Dunaja. Lueger mu reče: «Le hodi s kadilnico okrog, kakor hočeš; ne bo se ti posrečilo, mene ugonobiti; saj spada celo Spodnje Avstrijsko h krščanski socialni stranki. Moja naloga bo, da uženem ljudi, kakoršen je Wolf.» Med tem govorom sta Wolf in Schönerer zginila iz zbornice. Pristaviti pa moram, da se je

vtiskom te velike nesreče, ali vendar ne obupa. Verovala je v Boga, zaupala v njegovo usmiljenje, ki skrbi za ptice v zraku, za lilije na polju, ljubila ga je v tej nesreči tembolj, ker je vedela, da je to roka večne ljubezni, katera se je z ostrim mečem dotaknila njenega srca. Vroče solze so padale ženi na lice, dokler niso blede usta zašepetala s krščansko udanostjo sledečih besed: »Oče, ne moja, nego tvoja volja naj se zgodi!»

Kaj naj bi sedaj počela? Sorodnikov ni imela, znancev pa malo takih, ki bi ji mogli pomagati. Preseli se iz pomorskega mesta v neko veliko mesto, kjer je lahko z delom svojih rok preživljala sebe in svoje dete. — Tu je preživela štiri leta, ko se je loti huda, dolgotrajna bolezen, ki jo spravi na kraj groba in z njo tudi nje premilo dete pahne v propad skrajne revščine in nadloge.

Našlo se je seveda tudi dobrih ljudi, ki so ji včasih pritekli na pomoč, ali ljudska srca so spremenljiva, kakor lice sreče. Redka in prerodka so ona zlata srca, katerim se nikdar čelo ne zmrača, kadar siromaška roka potrka na vrata.

»Sladka mamica, ravno se spominam, da še imam nekaj, kar lahko prodam in vam kupim krepilne hrane.« — »In kaj je to, moje dete?« odvrne mati. — »Glejte, podoba sv. Jožefa«, odgovori Zlatica in pokaže s

stranka prusaskih Schönererjancev pomnožila za 6 mož. Iro, katerega je lani državni zbor soglasno obsodil kot brezznačajnega moža, so nam njegovi omilovanja vredni volilci poslali zopet v državni zbor; nov poslanec te stranke Hofer je pa oni dan napravil obljubo. —

Šuklje spet pri bratih; razne interpelacije.

Znano je bralcem «Slov. Gosp.», da je pretečeno leto iz kršč. slov. narodne zveze izstopil g. dvorni svetovalec Šuklje. Ustanovil je potem lasten klub divjakov, ki so ga izvolili svojim načelnikom. A sprevidel je, da v tem klubu ni mogoče ničesar storiti v blagor našega ljudstva in zato je prosil zopet za vsprejem v slovanskem klubu, ki ga je tudi sprejel s 16 izmed 21 oddanih glasov. Naša zveza šteje zdaj zopet 35 udov.

Graškemu visokoškolskemu društvu «Triglav» je policija prepovedala razpravljati na nekem shodu o zadnjih izgredih nemških visokošolcev, med tem, ko so nemški visokošolci svobodno o tej zadevi obravnavali. Radi tega so vložili gg. Robič in tovariši interpelacijo na ministerstvo, je-li hoče skrbeti, da bodo slovanski visokošolci zavživali enake pravice, kakor nemški.

Znano je, da uradniki zavžitninskega davka se nahajajo v silno neprijetnem stanju. Ako namreč prevzame nov zakupnik zavžitninski davek, so ti uradniki (dacarji) v vedni nevarnosti, da zgubijo službo, ker novi lastnik zavžitnega davka ni prisiljen, da bi sprejel v svojo službo uradnike svojega prednika. Število teh revežev samo na Štajarskem je okoli 250. Obrnilo se je torej 21 takih dacarjev na državnega poslanca J. Žičkarja, da je predložil državnemu zboru njihovo prošnjo v tem smislu, naj se služba dacarjev ustanovi kot stalna služba, da jih nov zakupnik ne bi mogel brez uzroka dati iz službe.

Če se državni zbor zaključi, kakor se je to zgodilo pretečeno leto dvakrat, zgubijo vsi predlogi, bodisi vladni ali vloženi od katerega poslanca, tako tudi vse interpelacije do ministrov svojo veljavo in se morajo ponoviti, kedar se snide državni zbor. Zato se predlagajo zdaj ob začetku zasedanja državnega zbora skoraj vsi tisti predlogi, ki so se vložili pretečeno leto, pa niso bili rešeni. Tudi predlog zastran spremembe nagrad za katehete se je zopet ponovil. Podpirali so ga letos tudi nekateri poslanci nemške katol. stranke.

Seja dne 31. marcija.

Dne 31. marcija se je izvolil najvažnejši odsek, to je proračunski odsek. Izmed Slo-

prstičem na podobo, ki je visela nad posteljo bolnice na razpokani steni. — »Oh, ljubka moja«, vzdihne bolnica, »ali to sliko oddaš, ki te še edina spominja tvojega dragega očeta? Oh, jaz znam, kako rada imaš to podobo, saj vsak dan pred njo toli pobožno moliš.«

»Da, ljubljena mamica moja, ta podoba mi je dražja, nego vse drugo na svetu razun — vas, sladka moja mamica. Vi, oh vi, ali mi niste dražji nego ta podoba? Spomin na mojega preljubljenega očeta bo živel v mojem srcu, dokler bom živela, če tudi prodam to podobo, da vam kupim hrane.«

»Ti si dober otrok, Zlatica moja, Bog te blagoslovi!« izpregovori mati ganjena in pritisne na svoje izmučene materinske prsi svojo drago, ljubljeno hčerkico. — »Če bi le kdo hotel kupiti podobo. Zatemnela je v naši revni sobi, tudi okvir je že poškodovan.« — »Poskusila bom, mamica, sv. Jožef bo prosil za naju.« In vzame podobo s stene, jo milo pogleda s svojim otroškim očesom, jo poljubi s svetim spoštovanjem, potem objame drago svojo mamico in odide.

(Konec prihodnjič.)

Smešnica. Mladi zdravnik (ob uri ordinacije pogleda v čakalnico ter vpraša): «Kdo že najdalje čaka». Krojač: «Jaz gospod doktor, že čakam od lanskega leta».

vencev sta v njem lanska zastopnika gg.: dr. Gregorič in dr. Krek. V predsednika je temu odseku bil izvoljen Čeh dr. Začek Kvotna deputacija, to je odsek, ki ima presoditi, koliko odstodkov naj plačujejo naše dežele k skupnim stroškom, je izvolil v svojega predsednika grofa Schönborna, v namestnika viteza Javorskega.

Dne 31. marcija se je nadaljevala razprava o vladinem programu. Znamenito je, kar je v imenu nemških ustavovernih veleposestnikov povedal štajarski grof Stürgkh. Ta mož se silno boji za našo ustavo, o kateri trdi, da ona skupaj drži celo državo. Želi, da se jezikovno vprašanje reši tako, da bodo imeli Nemci prvo besedo in v ta namen kliče na pomoč celó nemško katoliško stranko ter obeta, da njegova stranka ne bo več tako osorno postopala proti katoličanom, kot poprej, če se le nemški katoliki zvežejo v tej zadevi z liberalci. Mogoče bi že bilo, da se to zgodi. Saj opazujemo zadnji čas, da so se nemški katoliški poslanci dali od nemških liberalcev strahovati tako, da so glasovali proti slovanskim deželnim poslancem štajarskim v velevažni zadevi «Südmarke». Dne 1. aprila se je govorilo po zbornici, da se je osnovala neka srednja stranka, obstoječa iz ustavovernih veleposestnikov, neke (Mautnerjeve) nemške skupine, Lahov in iz nemške katoliške stranke. Vendar se mi stvar dozdeva neverjetna, že radi tega, ker so se pri zadnjih volitvah v delegacije na Tirolskem zvezali Lahi z nemškimi liberalci proti nemškemu konservativcem in ni upati, da bi se zdaj nemški konservativci združili s svojimi sovražniki — Lahi.

O ministerskem programu so govorili že mnogoteri državni poslanci raznih strank; nihče ni z vlado zadovoljen. Poljski in rusinski radikali so tožili bridko radi krivičnega postopanja proti njihovim rojakom. Je res čudno, kaj se vse pripoveduje o poljskih razmerah! Dr. Krek je kot poročevalec proračunskega odseka priporočal, naj vlada vse stori, da se podpora da ljudstvu, ki grozno lakoto trpi — da od lakote umira, posebno v Dalmaciji in Galiciji. Predlog se je sprejel.

Veliko hrupa je prizadjal v državnem zboru članek, ki ga je pred nekim časom prinesel list «Arbeiterzeitung», ki ga je drž. pravnik zasegel. Pozneje je ta članek bil ponatisnjen v neki interpelaciji v državnem zboru. Časnik je zdaj objavil interpelacijo in oni zaseženi članek. Toda sodnja je kaznovala urednika, da je zdaj zopet objavil ta članek, čeravno le v interpelaciji. Podpirala je torej zbornica predlog Wolfa, da se ima § 28. opravičnega reda za državni zbor spremeniti tako, da se bo celó jasno izreklo, da vse, kar se v državnem zboru govori, se sme brez kazni objavljati tudi po časnikih. Ob tej obravnavi je obljubil ministerski predsednik, da bo skrbel, da bo vlada odgovor dala na vsako vprašanje poslancev.

Pisma s Kranjskega.

IV.

Preteklo je nekaj tednov, odkar sem pisal zadnje pismo. Naznanil sem, da je sprava med obema slovanskima strankama dognana. Prav za prav pa to le ni sprava, temveč le nekako premirje za par let. Iz začasnega premirja naj bi se izcimil tekom časa popoln mir, res prava sprava. Bog daj! Želim tudi jaz iz srca z drugimi vred. Toda odkritosrčno povem, da o tej spravi imam še vedno tiste misli, katere sem izrazil v prvem pismu. «Die Botschaft hör' ich wohl, jedoch mir fehlt der Glaube». Gledé te akcije ostanem še v bodoče neveren Tomaž.

Prvi uspeh sklenjenega premirja je bil vihar v deželni zbornici koncem zadnjega zasedanja. Znesel se je nad katoliško-narodno stranko, oziroma nad kanonikom poslancem Kalanom, ki se je zelo trudil za spravo. Nemški plemenitaši naši, ki kot poslanci veleposestva sede v zbornici, so z deželnim

predsednikom vred odurno udarili po posl. Kalanu, oziroma po celi stranki. Brez dvoma je bil ta besen napad izbruh maščevanja, ker so se Nemci čutili osamljene, odkar so njih slovenski zavezniki sklenili spravo in se od njih ločili. No, napad je škodoval le napadovalcem samim. Deželni zbor je poslal adresu na cesarja povodom njega petdesetletnice vladanja. Adresa je bila bistveno podobna onemu načrtu adrese, kakoršnega je stavila katoliška narodna stranka. Potrdili so jo soglasno vsi slovenski poslanci brez Nemcev, oni del pa, ki ne govori o narodnem vprašanju, sprejela in odobrila je tudi nemška manjšina.

V društvenem gibanju se je naredil jako važen korak naprej. Dne 17. marcija je imelo novo društvo «Gospodarska zveza» v Ljubljani svoj ustanovni shod pod vodstvom državnega poslanca dr. Šusteršiča. Zastopana so bila skoro vsa društva z dežele, katera je s sličnim smotrom ustanovila katoliška stranka. Sešlo se je tudi jako veliko gospodarjev z vseh strani. Zanimanje za novo društvo je jako veliko; dal Bog jednako srečnih in veselih uspehov! Taka «Gospodarska zveza» je v sedanjih razmerah neobhodno potrebna. Kakor so si delavska društva postavila središče in ognjišče v delavski zvezi, tako bo nova gospodarska zveza središče raznovrstnim društvom, ki so se ustanovila v prid in prospah slovenskega gospodarstva.

Da stojimo Slovenci na Kranjskem v gmotnem oziru še vedno na jako rahlih nogah, pokazalo se je prav očitno pri najnovejših volitvah članov v cenilne komisije. V Ljubljani je izvoljenih polovica Slovencev in polovica Nemcev; vlada sama imenuje še šest članov. Dvomiti pa smemo, bo-li razdelila ta mesta nepristransko za narodno stranko. Tudi na Gorenjskem v radovljskem okraju so postavili Nemci svoje može; ostali so sicer v manjšini, a vendar so njih kandidati šteli precej veliko glasov. To so sadovi neprestanega prepira med obema slovenskima strankama, ki koristijo le našim skupnim narodnim sovražnikom. Dokler Slovenci v gmotnem oziru ne postanemo samostojni in dokler z denarjem ne bomo znali prav ravnati, dotlej tudi duševna samostojnost ne bo imela trdnih tal in nam ne bo mogla prinašati potrebnih in zaželjenih uspehov. Tudi v tem pogledu nam velja izrek: «Primum vivere, dein philosophari!» Najprej živeti, potem modrovati.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so odredili, da jih bo nadvojvoda Franc Ferdinand, naš bodoči cesar, v nekaterih važnih vojaških in civilnih rečeh zastopal. — Skupni ministerski svet je sklenil, da se bojno brodovje pomnoži, kar bo stalo 55 milijonov. Kje jih bomo le vzeli? — Državni zbor se zopet snide dne 20. aprila, delegacije pa v Budapešti dne 9. maja.

Češko. Liberalnemu poslancu dr. Zdenku Schückerju so v Hebu oni večer napravili Schönererjanci mačkinjo godbo; tudi ženske so pomagale. — Češki državni poslanci bodo o praznikih sklicali več volilskih shodov.

Gališko. Cesarski namestnik, knez Sanguszko, je odstopil in njegovim naslednikom je imenovan grof Pininski, dozda državni poslanec in zvest zagovornik verske šole.

Štajarsko. V graški stolnici je bil 16 dnij sv. misijon, izvrstno obiskan. — V Gradcu na Rosenbrgu so oni dan vsadili spet Bismarkov hrast. Tudi v graški okolici se vedno bolj širi Bismarkovo češčenje. Žalostno! — Oni večer je graško meščansko društvo nemškimi poslancem priporočalo Wolfovo obstrukcijo.

Koroško. Volilne pravice v celovski mestni zastop se ne bodo kmalu razširili, ker so nedavno nekateri meščani podpisali

polo, na kateri je stalo, naj ostane vse pri starem. — V Molski dolini je okr. glavarstvo prepovedalo sedmine, ker se na njih potradi po 200—300 gl.

Kranjsko. Predsednik krščansko-slovenske narodne zveze, dr. Ivan Šusteršič, jeden najboljših slov. politikov, se je odpovedal državnemu poslanstvu. Zelo škoda! Vendar pa nas tolaži njegovo zagotovilo, da hoče doma delati z vsemi močmi za prospah «Gospodarske zveze».

Primorsko. Glasilo tržaških Slovencev, «Edinost» je dobila te dni lastno tiskarno pod lastno streho ter začela dvakrat na dan izhajati. Bog daj obilo sreče! — V Kobaridu so ustanovili kmetijsko podružnico. Sploh se na Goriškem skoro vsak mesec ustanovi kako gospodarsko društvo.

Dalmatinsko. Italijani so napolnjeni z novimi nadami, odkar je bil italijanski poslanec baron Malfatti vsprejet pri ministerskem predsedniku, grofu Thunu. Ta mu je namreč rekel, da se bode prepričal o resničnosti Malfattijevih besedij. Lahom se pač nikjer ne godi krivica, pač pa so sami najhujši krivčezhi.

Vnanje države.

Rim. Oni dan se je 200 Ogrov poklonilo sv. očetu. — Sv. oče so izrazili željo, da bi radi posredovali med Španijo in severoameriškimi Zedinjenimi državami, da se zabrani vojska.

Francosko. Kasacijsko ali najvišje sodišče je zavrglo obsodbo Zolino ter Zolo popolnoma oprostilo, ker bi ga moralo tožiti vojno sodišče, ne pa vojni minister. Tako so torej rešili framasoni framasona Zola.

Rusko. Dasi je Rus od Kitajske v najem vzel Port Artur in Ta-lien-van in temu druge vlade niso odločno ugovarjale, vendar se Rus v vzhodni Aziji ne čuti prav varnega ter tja pošlje na francoskih ladjah 20 tisoč vojakov.

Turško. Sultan je izjavil bolgarski vladi, da si ji ni treba bati Turčije. — Rusova bo vendar obveljala in bode poleti grški princ Jurij za kreskega guvernerja umeščen.

Grško. Poslanska zbornica je sprejela zakonski načrt, s katerim se vlada pooblašča, naj najme posojilo, da se bo zadovoljil sultan in odzval popolno vse svoje vojake iz Tesalije.

Špansko. Vlada se z vso močjo pripravlja na vojsko s severoameriškimi Zedinjenimi državami. Španjoli kažejo veliko korajžo za vojsko; morda se zanašajo na francosko pomoč, ter je španska banka dala državi svoji 500 milijonov peset na razpolago.

Azija. Angleži so dosegli pri kitajski vladi, da smejo zasesti Vaj-haj-vaj, kakor hitro ga zapuste Japonci. Zdaj pa tudi Francozi gledajo, kje bi mogli kaj odščipniti od velikanske kitajske države.

Cerkvene zadeve.

Sv. misijon v Olimju.

Ni dolgo, kar je praznik norcev minol, namreč pust, in že nam veseli spomladanski praznik svojo častito roko podaja, praznik našega odrešenja, vesela aleluja.

Brezverneži in liberalci, kateri si ne upajo očitno svoje brezbožne veselice obhajati, se od daleč bojijo svetega postnega časa, ali za nas Olimčane, je bil pa letošnji postni čas čas rajskega veselja.

Oskrbeli so nam za vse blaginje posebno vneti g. župnik Jože Kotnik sv. misijon, kateriga so vodili neutrudljivi č. g. Jan. Macur, prednik č. lazaristov od Sv. Jožefa pri Celju, s pomočjo enega svojih duhovnih tovarišev in z enim č. o. kapucinom iz Celja. Udeležba sv. misijona je bila obila, ves čas od začetka večera na sv. Jožefa dan do dne 25. marcija.

Domači župljani so se ga pridno udeleževali, kakor tudi sosedni župljani, posebno iz bližnega Podčetrka, tudi bratje Hrvati so pridno prihajali k pridigam in spovednici. Tudi pustih radovednežev ni manjkalo; v tem so se neki večer posebno odlikovale hčere velikega Nemca, sirom sveta znanega Mošeta v Podčetrku.

Pridige so bile mične, katere so največ govorili g. Macur. Bog, najboljši Oče, ki nikomur kozarca hladne vode brez plače ne pusti, naj tisočero povrne ves trud na prižnici kakor v spovednici gg. misijonarjem, o. kapucinu, g. župniku Ig. Romu, posebno pa domačemu g. župniku, ki so ta sv. misijon v času sv. velikonočne spovedi oskrbeli! — Bog pa daj, da bi bil ta sv. misijon vsem udeležencem k dušnemu in telesnemu pridui, da bi mogli enkrat vsi skupaj tam v rajski slavi veselo alelujo prepevati, katera se nam tukaj približuje, to želijo vsi iz enega srca udani Olimčani.

Potujmo v Sveto deželo!

«O to potovanje je sila drago!» bo ta ali oni vzdihnil. Res drago je. Kdor se bo letos po veliki noči peljal v Sveto deželo z dunajsko Mihaelovo družbo, bode v I. razredu z vsemi stroški potreboval nad 800 gl., v II. razredu pa nad 500 gl.

Jeruzalemski romarji Mihaelove družbe, vseh je 150, se pod vodstvom kanonika grofa Lippe odpeljejo z Dunaja dne 12. aprila v Trst, odtam z ladjo pet dnij v Egiptet in sicer v Aleksandrijo, potem z železnico v Kairo, iz Egipta po ladji v Jafo, odtod z železnico v Jeruzalem, kjer več dnij ostanejo. Potem pojdejo na Galilejsko in v Damask in potem z ladjo mimo Cipra in Krete, zopet domov dne 16. maja.

Sv. oče Leon XIII. so udeležencem tega romanja podelili obilno odpustkov, pa tudi drugim, ki se duhovno tega romanja udeležijo, podelijo enkrat popolni odpustek, ako od dne 12. aprila do dne 16. maja vsak dan molijo na papežev namen ter vsprejmejo zakramenta svete pokore in presv. Rešnjega Telesa. Slovenci, ki ne moremo telesno v Sveto deželo, pojdemo pa tja na duhovni način!

Poljska cerkev na Dunaju.

Neko zapuščeno cerkev, ki je služila v vojaške namene, je daroval presvetli cesar pred nekaterimi leti redovnikom, ki se imenujejo resurekcionisti, in so večinoma Poljaki. Cerkev je zdaj lepo popravljena in se je dne 1. aprila opravila tam prva slovesna sv. maša.

Navzočih je bilo pri tej slovesnosti mnogo državnih poslancev, tudi nekateri slovenski poslanci so bili navzoči. Lani sem vam naznanil, da imajo Čehi v mnogih cerkvah na Dunaju svojo božjo službo; to velja tudi o Poljaki. Koliko je pa tukaj slovenskih ljudij, ki bi tudi potrebovali, da se njim oznanjuje božja beseda v materinem jeziku! Z.

Gospodarske stvari.

Najvažniša opravila v sadonosniku spomladi.

Mnogo ljudij je, kateri mislijo, da so že vse opravili pri sadnem drevesu, ako so ga vsadili in še morebiti slabo. Temu pa ni tako. Sadno drevo sicer ne zahteva mnogo od sadjarja, ali kar zahteva, to se mu mora dati, in vselej o pravem času, ako hočemo, da nam prospava in obilo rodi. V sledečih vrstah hočem navesti najvažniša opravila, katera se imajo izvršiti šele spomladi v sadonosniku.

Ako imaš v sadonosniku mlada drevesa, t. j. takšna, katera si še le vsadil pred enim, dvema, tremi ali štirim leti, poglej spomladi če še kol ravno in trdno stoji in če so drevesa prav h kolu privezana. Se je kol, po